

בש"פ 4502/22 - מדינת ישראל נגד בנימין רובין

בבית המשפט העליון

בש"פ 4502/22

לפני: כבוד הנשיאה א' חיות

המאשימה בת"פ (מקומיים ב"י)
1263-21 ובת"פ (מקומיים ב"י)
1264-21

נ ג ד

הנאשם בת"פ (מקומיים ב"י)
1263-21 ובת"פ (מקומיים ב"י)
1264-21

הודעה על הטלת קנס;
הודעה מטעם הנאשם מיום 25.7.2022;
הודעה מטעם המאשימה מיום 14.8.2022

בשם המאשימה בת"פ (מקומיים
ב"י) 1263-21 ובת"פ (מקומיים
ב"י) 1264-21

בשם הנאשם בת"פ (מקומיים
ב"י) 1263-21 ובת"פ (מקומיים
ב"י) 1264-21

החלטה

1. בהתאם לסעיף 72(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט), הובאה לעיוני החלטת בית המשפט לעניינים מקומיים בבית ים בהליך המתנהל במסגרת ת"פ (מקומיים ב"י) 1263-21 ות"פ (מקומיים ב"י) 1264-21 (להלן: ההליך) מיום 3.7.2022, במסגרתה הושת על הנאשם בהליך קנס בגובה של 5,000 ש"ח עקב התנהגותו במהלך הדיון שהתנהל בפני בית המשפט.

2. עניינו של ההליך בכתב אישום שהוגש נגד הנאשם ומייחס לו שתי עבירות של אי-עטיית מסיכה, בניגוד

עמוד 1

להוראות סעיף 3ה לצו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (בידוד בית והוראות שונות) (הוראת שעה), התש"ף-2020. ביום 3.7.2022 התקיים דיון בהליך בפני השופט ע' אלקלעי, שבמהלכו טען הנאשם כי הוא פטור מעטיית מסכה בשל נסיבות רפואיות - אך סירב למסור מסמכים רפואיים לתמיכה בטענתו. בית המשפט הורה לנאשם להציג את המסמכים באופן מיידי, אך הנאשם השיב: "אתה יכול לתת פסק דין בלי המסמכים. אבל לא מוכן שתשים אותם בתיק [בית המשפט]. אין בעיה להציג אותם] עכשיו".

מיד לאחר מכן ניתנה על ידי בית המשפט ההחלטה הבאה:

"התרעתי בפני נאשם זה מתחילת היום כי הוא מתנהג בחוצפה.

אזהרתי לא הותירה רושם על הנאשם והוא המשיך להתנהג כרצונו וכאשר הוריתי לו למסור מסמכים לבית המשפט, הוא סירב ונאלצתי לקרוא לביטחון בית המשפט. רק לאחר מכן הואיל הנאשם למסור את המסמכים. לפיכך, לאור סמכותי בחוק בתי המשפט, אני קונס את הנאשם בסך של 5,000 ש"ח עקב התנהגותו."

בהמשך הדיון הרשיע בית המשפט את הנאשם בשתי העבירות שיוחסו לו. בשלב הטיעונים לעונש ביקש הנאשם לבטל את הקנס, אך בית המשפט דחה בקשה זו בציינו, בין היתר, כי הנאשם משוכנע שנהג כשורה - ומשכך אין מקום לבטל את הקנס. מיד לאחר מכן גזר בית המשפט על הנאשם קנסות בסך כולל של 1,000 ש"ח בגין שתי העבירות שבהן הורשע.

3. בנסיבות אלו, התבקשו הצדדים להליך להעביר התייחסויותיהם לעניין הקנס שבו חויב הנאשם. המאשימה טוענת כי התנהלות הנאשם בדיון "חצתה את כל גבולות המותר, ולא בכדי בית המשפט הנכבד קבע כי הוא התריע והזהיר את הנאשם מספר פעמים, ואף נאלץ להסתייע ביחידת הביטחון של משמר בתי המשפט" - כפי שהדבר תועד בפרוטוקול הדיון. עם זאת, המאשימה מציינת כי לא ניתנה לנאשם התראה טרם השתתף הקנס, ומכל מקום אין לכך ביטוי מפורש בפרוטוקול הדיון כנדרש על פי דין. עוד מוסיפה המאשימה וטוענת כי פרוטוקול הדיון נעדר פירוט באשר למעשי הנאשם שבעטיים נקבע כי הוא "מתנהג בחוצפה". בנוסף, המאשימה סבורה כי עולה ספק בשאלה אם הקנס שהושת על הנאשם, שגובהו כאמור 5,000 ש"ח, עומד בדרישת המידתיות. זאת, בשים לב לכך שהנאשם הועמד לדין בגין שתי עבירות שהעונש המצטבר בגין הוא קנס על סך 1,000 ש"ח.

בשים לב לאמור, ואף שהנאשם לא התנצל על התנהגותו במהלך הדיון, המאשימה מבקשת להותיר את ההחלטה בעניין תוקפו של הקנס לשיקול דעתו של בית משפט זה.

4. הנאשם, מצדו, סבור כי דין הקנס להתבטל. הוא טוען כי לא עשה דבר המצדיק את השתתף הקנס ו"לא בכדי לא מצוין בפרוטוקול הדיון שום משפט או מעשה לא ראוי שעשיתי בדיון מלבד זה שעמדתי על זכויותי בכבוד, בנועם ובשפה נאותה". עוד טוען הנאשם, בין היתר, כי המותב מנע ממנו לטעון את טיעוניו והתייחס אליו באופן מבזה ומשפיל. בפרט טוען הנאשם כי ביקש לקבל את המסמכים הרפואיים בחזרה לאחר שהציגם בפני בית המשפט, על מנת שלא יתויקו בתיק בית המשפט, אך בית המשפט אילץ אותו להגישם ותייק אותם בניגוד לרצונו. על רקע זה מוסיף הנאשם ומבקש מבית משפט זה להורות למותב שדן בעניינו להשיב לידיו את מסמכיו הרפואיים בהקדם.

5. לאחר שעיינתי בהחלטה, בפרוטוקול הדיון ובעמדות הצדדים, מצאתי לנכון לעשות שימוש בסמכותי מכוח סעיף 72(ב) לחוק בתי המשפט ולהורות על ביטול הקנס שהושת על הנאשם.

סעיף 72 לחוק בתי המשפט מקנה לבית המשפט סמכות להטיל על אדם קנס או מאסר בשל הפרעתו למהלך הדיון. כפי שנפסק לא אחת, סמכות זו מתוחמת במספר סייגים, הנובעים מאופייה העונשי הייחודי (ראו, למשל: בש"פ 6242/21 בר נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (17.11.2021) (להלן: עניין בר); ובשינויים המחויבים: בש"פ 2022/98 רידר נ' אוחיון, פ"ד נב(2) 86, 91-92 (1998) (להלן: עניין רידר)). אחד מסייגים אלו הוא הדרישה כי בטרם יושת עונש כאמור, תינתן לגורם המפריע התראה מפורשת באשר לאפשרותו של בית המשפט לעשות כן, באופן שיקבל ביטוי מפורש בפרוטוקול הדיון "משל היה פרוטוקול הדיון 'כתב אישום' המוגש על-ידי בית המשפט" (עניין בר, בפסקה 5; וראו: עניין רידר, בעמ' 92-93; בש"פ 1362/96 פלוגי נ' בית הדין הרבני האזורי בירושלים (17.7.1996)). עוד נפסק כי על פרוטוקול הדיון לכלול פירוט על מהות ההתנהגות המפריעה, וכי על הסנקציה להיות מידתית ביחס לחומרת ההפרעה (ראו, בהתאמה: בש"פ 10071/06 פלוגי נ' בית הדין הרבני האזורי בנתניה, פסקה 4 (7.12.2006); בש"פ 3234/99 שמולביץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נג(3) 361, 364 (1999); בש"פ 3348/98 בן שמחון נ' בן שמחון, פ"ד נב(2) 536, 541 (1998)).

6. עיון בפרוטוקול הדיון שבו הושת הקנס על הנאשם מלמד כי דרישת ההתראה המוקדמת לא התקיימה בענייננו. אמנם, בהחלטתו ציין בית המשפט "התרעתי בפני נאשם זה מתחילת היום כי הוא מתנהג בחוצפה", אך בכך אין משום "התראה מפורשת" ואף לא התראה מוקדמת מספקת באשר לאפשרות להטיל סנקציה על הנאשם (ראו, למשל: בש"פ 4263/16 פלוגי נ' פלוגי, פסקה 7 (30.5.2016)). למעלה מן הצורך, ראיתי להעיר כי מן ההחלטה על הטלת הקנס וכן מתגובת המאשימה עולה כי, בניגוד לנטען על ידי הנאשם, הוא אכן התנהל באופן מחוצף ולא ראוי במהלך הדיון. אך על מנת שהפרטים בעניין זה יהיו נהירים בבואנו לבחון את ההצדקה להטלת קנס, ואת ההצדקה לסכום שהוטל, נדרש כי הפרוטוקול ישקף את הדברים. לא כך נעשה במקרה דנן והסיבה שבגינה נאלץ בית המשפט לקרוא לאנשי המשמר אף היא לא פורטה.

7. מן הטעמים שפורטו, אין מנוס מביטול הקנס שהוטל על הנאשם בסך 5,000 ש"ח והוא מבוטל בזאת.

בשולי הדברים אציין כי לא מצאתי להידרש לבקשת הנאשם להשבת המסמכים הרפואיים, שכן ההליך שלפניי איננו האכסניה המתאימה לכך.

ניתנה היום, ד' באלול התשפ"ב (31.8.2022).

ה נ ש י א ה